

HORIZONT 2023/14

Migrációkutató Intézet

Tárik Mészár – Párducz Árpád – Dobó Géza: [Az embercsempész-
maffiák okozta kihívások a Nyugat-Balkánon és Magyarországon](#)

2023. 10. 09.

Tárik Mészár – Párducz Árpád – Dobó Géza: Az embercsempész-maffiák okozta kihívások a Nyugat-Balkánon és Magyarországon

BEVEZETÉS

Az elemzés célja, hogy mélyebb betekintést nyújtson az embercsempész bűnözői csoportok világába, górcső alá vegye növekvő erőszakosságuk okait, és hogy miért vált rendkívül problematikus az ellenük folytatott harc. Emellett azon kihívásokat is fókuszba állítjuk, amelyekkel a hatóságoknak kell szembenézniük ezen bűnözői hálózatok felszámolása során. Ez utóbbival kapcsolatban elmondható, és a kutatás egyik alaptézise, hogy a magyar-osztrák-szerb hármas kooperáció rövid története ellenére is már komoly eredményeket képes felmutatni, ami megmutatja azt az irányt, amelyet a szűkebb és tágabb régió országainak is célszerű volna követni.

Továbbá az embercsempészek és bevándorlók közötti internetes kommunikáció témáját is érintjük, és konkrét példákat prezentálunk a közösségi oldalakon zajló illegális szerveződésekről, valamint a főbb, embercsempészek által közölt tartalmakról. A határon mielőbb átjutni szándékozó személyek gyakran nincsenek tudatában annak, hogy milyen kockázatokkal jár az embercsempészekkel való kapcsolatfelvétel, és nem gondolnak arra, hogy a bűnözői hálózatoknak semmi sem számít az illegális pénzszerzés érdekében, adott esetben még a bevándorlók életét sem veszik figyelembe. A médiában gyakran megjelenő, a „migránsok közötti leszámolásról” szóló hírek mögött valójában az embercsempész csoportok közötti dominancia- vagy területszerző harc áll, amely összeütközések során már több bevándorló is az életét vesztette. Az elemzés további célja, hogy az elmúlt időszakban történt ehhez hasonló összecsapásokat listázza, és tisztázza a résztvevő felek kilétét és azok indítékait egyaránt.

ABSZTRAKT

Az embercsempész bűnözői csoportok egyre nagyobb és aggasztóbb kihívást jelentenek a migrációs tranzit- és célországok hatóságai számára. A bűnözői hálózatok növekvő léptékű és összetett tevékenységeikkel a társadalmak és államok számára komoly fenyegetést jelentenek. Az elszánt és jól szervezett csoportok nemcsak az illegális migráció növekedését segítik elő, hanem egyúttal olyan bűnszervezetekké formálódnak, amelyek hatalmas pénzüsszegeket mozgatnak meg a világ minden táján. Ezen illegális szervezetek felépítése és működése idővel egyre szövevényesebbé vált. A tagok pontosan meghatározott szerepekkel rendelkeznek, és egyfajta „polip” módjára épülnek fel, ami nehezíti a hatóságok számára az ellenük való fellépést és felszámolásukat. Ezek fényében az embercsempészet elleni küzdelem mára jóval összetettebb és több erőforrást igénylő feladattá vált.

AZ ELŐZŐ ÉV FŐBB TRENDJEI

A szerb kormány adatai alapján a 2022-es év során összesen 124 127 irreguláris bevándorlót regisztráltak az országban működő 17 befogadóközpontban.¹ A regisztráltak 85%-a öt kibocsátó országból érkezett: Afganisztán (36%), Szíria² (29%), Pakisztán (12%), Marokkó (8%) és India (4%).³ A tavalyi év során az elsődleges belépési pontok Szerbiába továbbra is a szerb-észak-macedón, illetve a szerb-bolgár határszakasz maradtak, míg az elsődleges kilépési pontok között ismét a magyar-szerb határszakaszt és a szerb-bosznia-hercegovinai határszakaszt említhetjük.

Emellett a nyugat-balkáni útvonal dinamikáit nagymértékben meghatározták Szerbia vízummentességi egyezményei. Az ország Jugoszlávia jogutódjaként, illetve már önálló államként számos olyan országgal tart(ott) fenn vízummentességi egyezményeket, amelyek a klasszikus kibocsátó országok közé sorolhatók. A vízummentességi megállapodások nagymértékben lerövidítették az Európai Unióba jutás időtartamát, illetve csökkentették a pénzügyi költségeket számos ország állampolgárai számára. Az Európai Bizottság 2022-es jelentése szerint Szerbia vízumpolitikája hozzájárult a tagállamokra nehezedő migrációs nyomás növeléséhez.⁴ A belgrádi vezetés végül európai nyomásra felfüggesztette az érintett államokkal való vízummentességi egyezményeit, ám fontos megjegyezni, hogy ez korántsem számít példa nélkülinek. A szerb kormány 2018-ban ugyancsak európai nyomásra függesztette fel vízummentességi megállapodását Iránnal.⁵

Ország	A vízummentességi egyezmény kezdete	A vízummentességi egyezmény vége
Burundi	2018. június 2.	2022. október 22.
Kuba	1965. október 6.	2023. április 14.
India	2017. szeptember 2.	2023. január 1.
Tunézia	1965. június 16.	2022. november 20.
Törökország	2010. július 12.	Továbbra is érvényben van
Irán	2017. augusztus 17.	2018. október 17.

Szerbia főbb vízummentességi egyezményei a kibocsátó országokkal⁶

¹ SRBIJA.GOV.RS

² A szíriai menekültek áramlása szinte folyamatosnak tekinthető az elmúlt évtizedben. Példának okán Törökország teljes menekültpopulációjának túlnyomó részét is a szíriai menekültek teszik ki, akik közül sokan a nyugat-balkáni migrációs útvonalon keresztül igyekeznek eljutni az Európai Unió területére. PÉNZVÁLTÓ 2022.

³ ĐORĐEVIĆ 2023.

⁴ EUROPEAN COMMISSION 2022.

⁵ SCHENGEN VISA INFO 2018.

⁶ Adatok forrása: ĐORĐEVIĆ 2023. RADIO FREE EUROPE 2018.

A régiót és a nyugat-balkáni útvonalat ért indirekt hatásként fontos kiemelni az orosz-ukrán háborút is. A 2022. február 24-ei eszkalációt követő események egy korábban nem látott mértékű menekülthullámot eredményeztek, amely a Nyugat-Balkánt is jelentősen érintette. Fontos azonban megjegyezni, hogy amíg az irreguláris bevándorlók embercsempész-hálózatok segítségét veszik igénybe útjuk során, addig az ukrán menekültek a legális csatornákat kihasználva érkeztek. A menekülthullám mérete azonban komoly gondokat okozott több olyan állam menekültügyi rendszere és hatóságai számára (például Bulgária és Románia), amelyeket nagymértékben érint a nyugat-balkáni útvonal forgalma is.⁷ Továbbá fontos kiemelni a régióba érkező orosz állampolgárokat is. Habár az Oroszországot elhagyók többsége elsősorban Törökországba, Örményországba és Kazahsztánba távozik, nagy számban jelentek meg orosz menekültek a Nyugat-Balkánon is. Ehhez nagymértékben hozzájárult, hogy a régió államai közül csak Észak-Macedónia és Albánia függesztette fel vízummentességi megállapodását Oroszországgal, a többi állam továbbra is fenntartotta azt.

Ennek következtében nagyszámú orosz állampolgár érkezett Szerbiába. A szerb belügyminisztérium adatai szerint a 2022-es év során csaknem 220 000 orosz állampolgár érkezett a balkáni államba.⁸ Hasonló tapasztalatok figyelhetők meg Montenegró esetében is, bár sokkal kisebb mértékben, ugyanis a podgoricai kormány adatai szerint összesen 13 000 orosz állampolgár telepedett le Montenegróban.⁹

A menekülthullám elsődleges hatása a nyugat-balkáni útvonal tekintetében az embercsempészek szerepének felértékelődésében érhető tetten. A nyugat-balkáni és európai uniós államok leterhelt hatóságai kisebb hatékonysággal tudták felvenni a küzdelmet a csempészhálózatok ellen.¹⁰ A szerb rendőrség adatai alapján 2022-ben 191%-kal emelkedett meg az illegális határátlépések száma a 2021-es adatokhoz képest. Emellett jelentősen lerövidült az irreguláris bevándorlók befogadóközpontokban töltött ideje is.¹¹ A 2020-ban és 2021-ben mért átlagos 30-36 nap helyett 2022-ben átlagban csak 16 napot töltöttek a szerb állam által működtetett befogadóközpontokban.¹² A fennmaradó időben az egyre szervezettebbé és erősebbé váló embercsempész csoportok szolgáltatásait vették igénybe.

Az embercsempész csoportok szerepe és szolgáltatásai jelentősen átalakultak az elmúlt években. A korábban megfigyelt szállítási és a határátlépést segítő tevékenység mellett megjelentek, illetve megerősödtek az elszállásolással és a védelemmel kapcsolatos szolgáltatások is. A bűnözői csoportok jelentőségének növekedésével a szerb és magyar hatóságok figyelme is egyre inkább ezek felé fordult. A szerb adatok szerint a hatóságok

⁷ BEZLOV-RUSEV-KOČANI 2023.

⁸ KRSTIĆ- GOČANIN 2023.

⁹ DEVČIĆ 2023.

¹⁰ BEZLOV-RUSEV-KOČANI 2023.

¹¹ POLITIKA 2022.

¹² ĐORĐEVIĆ 2023.

2020 és 2022 között 20 csoportot számoltak fel,¹³ míg a 2022-es év során 28 csoport tagjait vették őrizetbe.¹⁴ Emellett nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy a növekvő kereslet, illetve a megnövekedett hatósági figyelem több fegyveres összecsapást eredményezett a Vajdaságban működő embercsempész csoportok között.

AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN TÖRTÉNT ERŐSZAKOS CSELEKMÉNYEK¹⁵

Dátum	Helyszín	Résztevő felek	Sérültek száma
2022. július 2.	Makkhetes erdő	Afgán embercsempészek és irreguláris bevándorlók	Ismeretlen
2022. november 24.	Horgos, Bartók Béla utca	Marokkói és afgán irreguláris bevándorlók	Egy sérült
2023. január 26.	Zombor, a Beli Dvor hotel közelében	Afgán és szíriai irreguláris bevándorlók	Két sérült
2023. február 8.	Hajdújárás közelében	Afgán irreguláris bevándorlók	Két sérült
2023. március 13.	Loznica	Afgán irreguláris bevándorlók	Egy halott
2023. március 19.	Zombor	Ismeretlen	Egy halott, két sérült
2023. június 17.	Radanovác	Ismeretlen	Három sérült
2023. június 24.	Pirot	Ismeretlen	Egy halott
2023. június 26.	Radanovác	Ismeretlen	Ismeretlen
2023. szeptember 8.	Szabadka	Ismeretlen	Egy sérült
2023. szeptember 23.	Makkhetes-erdő	Ismeretlen	Ismeretlen

Ahogy a fenti táblázatból is kitűnik, az összecsapások többségére a magyar-szerb határ közelében, vagy pedig a szerb-bosznia-hercegovinai határszakasz közelében került sor. Az elérhető nyilvános adatok alapján mindössze egy lövöldözést rögzíthetünk az elsődleges

¹³ POLITIKA 2022.

¹⁴ POLITIKA 2023.

¹⁵ Adatok forrása: ĐORĐEVIĆ 2023; SZABAD MAGYAR SZÓ 2023A; MAGYAR SZÓ 2023.

belépési pontként funkcionáló szerb-bolgár határszakaszon. Azonban fontos leszögezni, hogy a lőfegyverek már ezen a határszakaszon is megjelentek. Szeptember másodikán a szerb hatóságok több fegyvert foglaltak le, amikor négy afgán irreguláris bevándorlót vettek őrizetbe.¹⁶ Az eset Pirot közelében történt, amely az első város a szerb határszakasz egyik csempészeti csomópontját jelentő Dimitrovgradot¹⁷ követően.

A Balkan Insight oknyomozó újságírói az egyre gyakoribbá váló összecsapásokra reagálva egy féléves projekt keretében információkat gyűjtöttek az embercsempész csoportok fegyvereiről. A nyomozás eredményeképpen bebizonyították, hogy az ez utóbbiak által használt kézifegyverek és gépkarabélyok elsősorban szállítói koszovói és albán szervezett bűnözői csoportok.¹⁸ A lapnak nyilatkozó egyik forrás kiemelte, hogy a hatóságok a razziák alkalmával ugyan lefoglalnak lőfegyvereket, ám a fegyverek jelentős részét nem fedezik fel, mivel azok a csoportok rejtett fegyverraktáraiban pihennek.¹⁹ Fatjona Mejdini, a szervezett bűnözői csoportok szakértője a Balkan Insight kérdésére elmondta, az albán és koszovói fegyvercsempész csoportok előszeretettel dolgoznak a Szerbia muszlim többségű régióiban (Preševo, Raška) működő közvetítőkkel.²⁰ Egy szíriai csempész szerint a lőfegyverek először 2021-ben jelentek meg a Vajdaságban, miután az egyik marokkói embercsempész, Yaseen, alkut kötött a koszovói csoportokkal.²¹ A Balkan Insightnak nyilatkozó embercsempészek szerint a gépkarabélyok ára 1 700-1 800 euró, míg a kézifegyverek ára 900 euró környékén mozog, azonban a tűzharcokat követően gyakoriak az áremelkedések.²² Érdeemes rögzíteni, hogy a Vajdaságban megjelenő fegyverek kérdésével a magyar rendőrök is egyre gyakrabban szembesülnek. Idén márciusban a NAV munkatársai egy albán sofőr gépjárművének átvizsgálása során 20 gépkarabélyt, valamint a hozzájuk tartozó tárat fedeztek fel Röszkén.²³ Ezt követően május végén ismét Röszkén egy újabb albán sofőr gépjárművében fedeztek fel 17 gépkarabélyt, 2 géppisztolyt, 2 pisztolyt, valamint 15 a fegyverekhez tartozó tárat.²⁴

AZ ESETEK VISSZHANGJA

Szerbiában az ország északi, a magyar országhatárhoz közeli vajdasági részén érződik leginkább a feszültség a helyi lakosság és az irreguláris bevándorlók, valamint a sokszor soraikból kikerülő embercsempészek között. Az évek óta tartó, a lakosokat kedvezőtlenül érintő folyamat az idő előrehaladtával egyre inkább megnehezíti a helyiek életét. Leginkább az egyre gyakoribbá váló lövöldözések miatt aggódnak, amelyekre a korábban már

¹⁶ PANNON RTV 2023a.

¹⁷ TODOROVIC 2023.

¹⁸ DRAGOJLO 2023a.

¹⁹ ibid.

²⁰ ibid.

²¹ ibid.

²² ibid.

²³ VASS 2023.

²⁴ NAV.GOV.HU 2023.

megszokott erdős területek helyett immár a lakott településeken, sőt azok központjaiban kerül sor (lásd a horgosi eset).²⁵ Továbbá fontos megemlíteni, hogy azon tendencia is változóban van, miszerint kizárólag egymás közötti leszámolások állnak az esetek hátterében, mivel példának okáért Hajdújárás közelében már egy helyi lakos családi házat is érte kézigránatos támadás.²⁶

A lakosságot zavaró tényezők közé tartozik, hogy a fegyveres leszámolások során akár közülük is bárki megsérülhet, vagy életét vesztheti. Főképp a Szabadka északi határán, az irreguláris tevékenységgel leginkább érintett Makkhetes-erdő közelében élők panaszkodnak az olykor éjjeli vagy hajnali órákban hallható fegyverropogásra. Ugyan nemi erőszakról nem történt jelentés, ám sokan féltik női hozzátartozóikat, különösen leány gyermekeiket, és sötétedés után nem engedik őket kíséret nélkül az utcára. Az is általános tapasztalat, hogy az érintett helyi lakosok kevésnek érzik a rendőri jelenlétet, továbbá a bevándorlókat szállító taxisok lakott területen történő, balesetveszélyes manőverezéseit is kifogásolják, különös tekintettel arra, hogy a taxik gyakran 10-12 járműből álló konvojban közlekednek.²⁷

Emellett további panasz, hogy a vonuló és olykor táborot verő irreguláris migránsok jelentős mennyiségű hulladékot hagynak maguk után. Előfordult már olyan kritikussá váló helyzet is, hogy a helyi önkormányzatnak kellett a hulladékeltakarítást megszervezni.²⁸

Azt is fontos tudni, hogy a Szabadka környéki, a nyugat-balkáni migrációs útvonal közelében lévő településeken a helybéliek jelentős része mezőgazdasággal foglalkozik. A gazdálkodókat azonban különböző hátrányok érik a bevándorlók jelenléte miatt. Vannak, akik nem mernek bemenni a gyümölcsösükbe szüretelni, mert a migránsok vagy embercsempészek azt saját területüknek tekintik. Mások a napraforgó betakarításakor attól tartanak, hogy esetleg ott tanyázó bevándorlókon is átmegy a kombájn. A gazdák közül olyan is van, aki azért nem nyújt segítséget a bevándorlóknak – például nem ad vizet vagy tölti fel a telefonjukat –, mert attól tart, hogy mobiltelefonon megjelölésre kerül az ingatlana, mint „segítségnyújtási pont”, és akár tömegesen is felkereshetik.²⁹

A bevándorlók közötti, olykor halálos áldozatokkal is járó lövöldözéseket követő sajtómegjelenésekben a helybéliek gyakorta adnak hangot félelmeiknek: *„Ez már nagyon sok. És bizony, hogy féllünk. Valahova még napközben elszaladgálunk. De bizony, ha besötétedik, itt mindenki bevonul és bezárkózik”* – nyilatkozta egy hajdújárasi nő.³⁰

Szabadkán lakossági fórumra – a polgármester, illetve rendőrségi főtiszték bevonásával, sőt olykor a belügyminiszter részvételével – általánosságban véve jellemzően azt követően kerül sor, ha a fegyveres leszámolások halálos áldozattal is járnak. Bratislav Gašić szerb

²⁵ PANNON RTV 2022b.

²⁶ SZABAD MAGYAR SZÓ 2023b.

²⁷ PANNON RTV 2023c.

²⁸ MAGYAR SZÓ 2021.

²⁹ PANNON RTV 2023d.

³⁰ PANNON RTV 2023e.

belügyminiszter egy ehhez hasonló incidenst követően hivatalos látogatáson vett részt Szabadkán, amely során elítélően nyilatkozott és kifejtette, hogy a helyi lakosok közül is segítik a migránsokat. Szállást adnak nekik, fuvarozzák őket, továbbá egy Szabadkán élő albán nemzetiségű személy ellen is indult már büntetőeljárás azzal a váddal, hogy fegyvert értékesített az embercsempészeknek.³¹

AMI A MEGOLDÁST JELENTHETI

Míg a helyi sajtó folyamatosan nyomon követi az irreguláris migrációval kapcsolatos problémát, addig a szerbiai országos médiában többnyire csak akkor éri el az „ingerküszöböt”, amikor halálos áldozatokkal járó incidensre kerül sor. A helybéli lakosok szerint a probléma tartós, a megfelelő kezeléséhez pedig azt kellene meggátolni, hogy az egyszer már elszállított irreguláris bevándorlók visszaszivárogijanak.

Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség – legnagyobb szerbiai magyar párt – elnöke a szabadkai székhelyű Pannon RTV-n elhangzott nyilatkozatában foglalta össze a probléma megoldására tett azon javaslatát, amivel a legtöbb helybéli lakos egyetért:

„Egyetlen egy megoldás van, hogy ezek az emberek, amíg nem kapnak menedékjogot, nem hagyhatják el azokat a központokat, amelyeket a határ közvetlen közelében kell létrehozni, az észak-macedón–szerb határ közelében. Akinek papírja lesz arról, hogy menedékjogot kér és kap, az bejöhet, aki pedig nem, azt vissza kell toloncolni. Minden egyéb más tüneti kezelés. Én látom a rendőrségnek ezt a nagy erőbevetését, de az az igazság, hogy ez kissé tragikomikus. Felvonul kétszáz-háromszáz rendőr drónokkal, helikopterekkel, hőkamerákkal és minden egyéb mással, megtalálják háromszáz migránst, berakják őket az autóbuszba, elviszik őket a befogadóközpontba, ami nyílt befogadóközpont, megpihennek, megmosakodnak, feltöltik a telefonjaikat és újra itt vannak. Ez azért van, mert a láncban ott vannak a taxisok, akik hozzák őket.”³²

Az ez utóbbi nyilatkozatban elhangzó szerb-észak-macedón határszakasszal kapcsolatban fontos megemlíteni, hogy kiemelt helyet foglal el a magyar migrációs politikában is. A magyar rendőrség különítményei osztrák és szerb rendőri egységekkel közösen vesznek részt a határszakasz ellenőrzésében.³³

RENDŐRSÉGI AKCIÓK ÉS A MAGYAR-OSZTRÁK-SZERB KOOPERÁCIÓ

Az embercsempész csoportok fenyegető jelenlétére olykor nagyszabású rendőrségi akciókkal reagálnak. Az elmúlt időszakban két nagyobb műveletre is sor került. Az augusztusi akció során a hatóságok 820 rendőr bevetésével kíséreltek meg felszámolni több embercsempész csoportot. A hatóságok 13 személyt vettek őrizetbe, valamint további 27 személyt helyeztek vád alá kapcsolódó vétségeikért.³⁴ A művelet során lefoglaltak kilenc

³¹ NAPI ÚJSÁG 2023.

³² PANNON RTV 2023b; HUNGARY TODAY 2023a.

³³ HUNGARY TODAY 2023b.

³⁴ DRAGOJLO 2023b.

gépkarabélyt, egy vadászpuskát, továbbá három pisztolyt és 841, a fegyverekhez tartozó lőszer. Bratislav Gašić belügyminiszter szerint az akció célja a szervezett bűnözői csoportok felszámolása, valamint az állampolgárok biztonságának garantálása volt.³⁵ A szeptemberi rendőrségi műveletet követően Dragan Vasiljević szerb rendőrfőkapitány-helyettes elmondta, Szerbia megerősíti határvédelmi kapacitását a magyar–szerb határszakasznál. Az Asylum Protection Center szerb NGO szerint naponta mintegy 1 500-an próbálnak meg átjutni a magyar határkerítésen. A civil szervezet vezetője, Radoš Đurović elmondta, hogy az erőszakos összecsapások az embercsempész csoportok közötti területvitákból bontakoznak ki. A szerb hivatalos adatok szerint jelenleg összesen 3 326 irreguláris migráns van a befogadóközpontokban, ám az illegális táborokban tartózkodók pontos száma nem ismert.³⁶

A gyakori rendőri akciók mellett a belgrádi vezetés igyekezett minél erősebb kapcsolatokat kialakítani a környező államokkal. Ebbe az elképzelésbe illeszthető be a három magyar-osztrák-szerb trilaterális csúcstalálkozó is. Az első csúcstalálkozót 2022. október 3-án tartották Budapesten. Az egyeztetéseket követően Orbán Viktor ismertette álláspontját a kérdéssel kapcsolatban. A magyar miniszterelnök kiemelte a visszatoloncolási mechanizmus hatékonyságának javítását, emellett kifejtette, hogy elsősorban a szerb-észak-macedón határszakasz megerősítésével tehermentesíthető a magyar-szerb határszakasz.³⁷ A Belgrádban megrendezett második csúcstalálkozó során a felek elsősorban a határok védelmének fontosságát emelték ki, valamint Karl Nehammer osztrák kancellár újfent hangsúlyozta a visszatoloncolási mechanizmus fejlesztésének és a biztonságos harmadik országokkal³⁸ való együttműködésnek a szükségességét.³⁹ A harmadik csúcstalálkozóra 2023. június 7-én került sor Bécsben. Az esemény fontosságát tovább növelte, hogy a megbeszélésekre egy héttel az új EU-s migrációs paktum magyar és lengyel elutasítását követően került sor. Karl Nehammer a találkozón elmondta: *„Aki a határait védi, azt támogatni kell. Amíg az EU nem lép fel kielégítő módon, addig magunkon kell segítenünk.”*⁴⁰

A BŰNSZERVEZETEK FELÉPÍTÉSE

A Szerbiában tevékenykedő embercsempész-bűnszervezetek okozta problémákkal kapcsolatos elemzések többsége azt fejtegeti, hogy mi lehet az oka ezen szerveződések erőszakosságának, és hogy miért válik a helyzet egyre inkább tarthatatlanná. A továbbiakban viszont arra törekszünk, hogy bemutassuk, miképpen épülnek fel az ilyen bűnözői

³⁵ ibid.

³⁶ REUTERS 2023.

³⁷ TÓTH 2022.

³⁸ „Az Európai Unió migrációs politikájának externalizációja több évtizedes gyakorlat. Az EU migrációs határkontrolljának az Unión kívülre helyezése mint vezérelv jelenik meg az Európai Bizottság által 2020 őszén bemutatott új Migrációs és Menekültügyi Paktum tervezetében. A paktum egyik központi eleme az EU-val határos harmadik országgal kialakított migrációs partnerségek előmozdítása.” Lásd: KMECZKÓ 2023.

³⁹ ibid.

⁴⁰ DIE PRESSE 2023.

csoportok, milyen pozíciók és szerepek találhatóak meg szervezetükön belül, és hogy miért olyan nehéz vezetőiket az igazságszolgáltatás elé állítani. Világosan kiderül, hogy a legtöbb esetben szövevényes polip-szerkezettel bíró szervezetekről van szó, ami jelentősen megnehezíti felszámolásukat.

A csempésbandák élén álló személy az esetek többségében a konkrét tevékenység üzésétől távol, például Afganisztánban, Törökországban vagy Görögországban tartózkodik, és csak a legkritikább esetben kerül a hatóságok látókörébe.⁴¹

Ami a hierarchiában alatta lévő személyeket illeti, fontos szerepe van az ügynevezett „szimszárnak”⁴², aki afféle brókerként tevékenykedik és a legfőbb feladata a bevándorlókval való kapcsolatfelvétel és az üzlet megkötése. Ha ez utóbbi megtörtént, akkor a pénzt nem neki fizetik ki közvetlenül, hanem „hivatalos” irodákban helyezik letétbe. Ezt követően a bevándorlók kapnak egy számsort, amit egész útjuk alatt megőriznek, és csak akkor diktálják be telefonon az összekötő embercsempésnek, ha már sikeresen megérkeztek a kiválasztott célországba.

Ezenfelül lényeges szerep hárul az ügynevezett „ribér”⁴³ vagy „ribérinek” (kurd szó, jelentése: vezető) nevezett személyre, aki legfőképpen a határok között, gyalogosan navigálja a bevándorlókat. Ez utóbbiak helyismerete döntő fontosságú a migránsok országhatárok közötti „mozgatásában”, és kiváló helyismeretüket és tájékozódási képességüket jól bizonyítja az a tény, hogy sok esetben az erdős területek internetes lefedettsége híján okoseszközök nélkül is képesek feladatuk elvégzésére.

Továbbá a bűnözői csoportok szervezői között megtalálhatjuk még a sofőröket és „előfutókat”⁴⁴ (biztosítókat) beszerző egyéneket, akik a különböző kelet-európai országokban, pl. Moldovában, Romániában, Szerbiában, vagy éppen a TikTokon, Facebookon és más közösségi oldalakon tevékenykednek, és feladatuk, hogy rábeszéljék a jellemzően munkanélküli, legtöbbször valamilyen függőségtől szenvedő fiatalokat, hogy előre megadott GPS-koordináták alapján felvegyék az irreguláris migránsokat és a célterületre szállítsák őket, vagy éppen néhány kilométerrel a migránsokkal teli autó előtt haladva feltérképezzék az útvonalat. Az elmúlt időszakban az is gyakorivá vált, hogy a sofőröket és előfutókat alkalmassági vizsgának vetik alá és önéletrajzot is kérnek tőlük.⁴⁵ Ez jól mutatja, hogy a bűnözői csoportoknak bőven van honnan meríteniük az új tagok toborzása során, sőt, még módjukban áll válogatni is.

A hatóságok látókörébe legtöbbször pont ezen sofőrök és „előfutók” kerülnek. Az is gyakran megesik, hogy a bűnözői csoportok vezetése arra kötelezi a szállítókat, hogy videófelveteleket készítsenek és küldjenek el a szállítás különböző fázisairól, amit aztán a

⁴¹ KARAÇAY 2017.

⁴² NABD 2023.

⁴³ AL-SZABKI 2023.

⁴⁴ MTI 2023.

⁴⁵ SZEMÁN 2023.

bűnszervezet marketing tevékenységre használ fel, amivel a leendő megbízóikat akarják meggyőzni. Ha az irreguláris bevándorlók sikeresen elérik a célországot, akkor nemcsak a piramis csúcsán lévő embercsempészeknek, hanem sokszor az őket szállítóknak, vagy éppen az utat szervezőnek is megköszönik, hogy segítették őket az Európai Unió területére való eljutásban.⁴⁶ A sofőrökkel és előfutókkal kapcsolatban elmondható, hogy a tranzitországok börtöneiben is nagy számban megtalálhatók, holott fontos tudni, hogy ők a leginkább pótolható elemei a bűnszervezeteknek, tehát elfogásuk csak kis mértékben járul hozzá a migrációs nyomás enyhüléséhez.

Mindezekből kiderül, hogy az embercsempész-hálózatok bonyolult struktúrával bírnak, és több szinten működnek, hogy elkerüljék a hatóságok figyelmét.⁴⁷ A felépítésük általában hierarchikus és fragmentált, ami azt jelenti, hogy a szervezet különböző szintjein dolgozó tagokat gyakran csak a saját szűkebb környezetük ismeri, és a teljes kép legtöbbször rejtve marad. Ennek eredményeként az egyes tagok letartóztatása vagy tartózkodási helyük felfedése nem feltétlenül vezet az egész szervezet felszámolásához, ami jelentős kihívások elé állítja a különböző országok hatóságait. Egyértelmű enyhülést hozhatna a nagyobb hálózatok vezetőinek elfogása, ami viszont sok esetben földrajzi távolságuk miatt nehezen megoldható feladatot jelent.

A KÖZÖSSÉGI OLDALAKON TÖRTÉNŐ SZERVEZŐDÉS

A Facebookon gombamód szaporodnak azon arab nyelvű privát csoportok, amelyek sokszor több tízezer taggal rendelkeznek. Példának okán a „Migránsok Törökországból a Balkánra” csoportnak 29 000 tagja van, míg a „Migránsok Líbiából Olaszországba” csoportnak már 268 000. Ez utóbbi csoport a következő szöveggel hirdeti magát: „Segítségnyújtás a migránsoknak [az] Európába [való eljutás érdekében]”.

Érdekesség, hogy nemcsak a migrációs útvonalak, hanem konkrét intézmények is lehetnek a csoportok fókuszában. Például a Szerbiában található „Zombor városának befogadóközpontja” (arabról fordítva) egy nyilvános csoport, amelynek 589 tagja van, és amelyben az embercsempészek előszeretettel reklámozzák szolgáltatásaikat. Az egyik bejegyzésben Törökországból Szerbiába, Ausztriába, Németországba és Hollandiába reklámoznak utakat, sőt a hirdető még telefonszámot is mellékel.

⁴⁶ SZEMÁN 2023.

⁴⁷ RYBARCZYK 2022.

صربيا كمب سمبر

تحالف السراوي

Forrás: FACEBOOK 2023a.

A „Migráció Európába” elnevezésű csoportnak 8 200 tagja van. Az oldal leírásában az olvasható, hogy: „A csoport segíti a migránsokat, és minden utazással kapcsolatos információval ellátja őket”.⁴⁸ Az adminisztrátor (és a magát folyamatosan hirdető embercsempész) egy Abu Hamza nevű személy, és érdekesség, hogy a csoportnak egy tagja még budapesti lakóhellyel is rendelkezik. A bejegyzések között gyakorta jelennek meg embercsempész-hirdetések, valamint videók, amelyeken menetelő vagy erdős területen tartózkodó bevándorlók láthatók és egy telefonszám (ami valószínűsíthetően az összekötőé lehet). Az embercsempészek az elérhetőségeiket gyakran változtatják, és ezeket újabb posztokban teszik közzé. A csoportban olyan videókat is megosztanak, amin bevándorlók éppen a csempészfűrészekbe szállnak be.⁴⁹ Ezen felvételek az adott bűnözői csoport presztízsét emelik és afféle reklámként szolgálnak.

⁴⁸ FACEBOOK 2023.

⁴⁹ FACEBOOK 2023.

Az Abu Hamza által megosztott videóban feltehetően bevándorlók szállnak be egy embercsempész járművébe. Forrás: FACEBOOK 2023b.

Az „Arab menekültek Európában” csoport 6 000 taggal rendelkezik és itt tapasztalható a legnagyobb aktivitás a vizsgált csoportok között. Az oldalon nemcsak embercsempészek hirdetik magukat, hanem a menekültek és bevándorlók a legkülönbözőbb témákban osztanak meg tartalmakat. Azonban nem kell sokat keresgélni, hogy egészen friss hirdetéseket találjunk. Példának okán Urgo Gogo osztotta meg a következő bejegyzést:

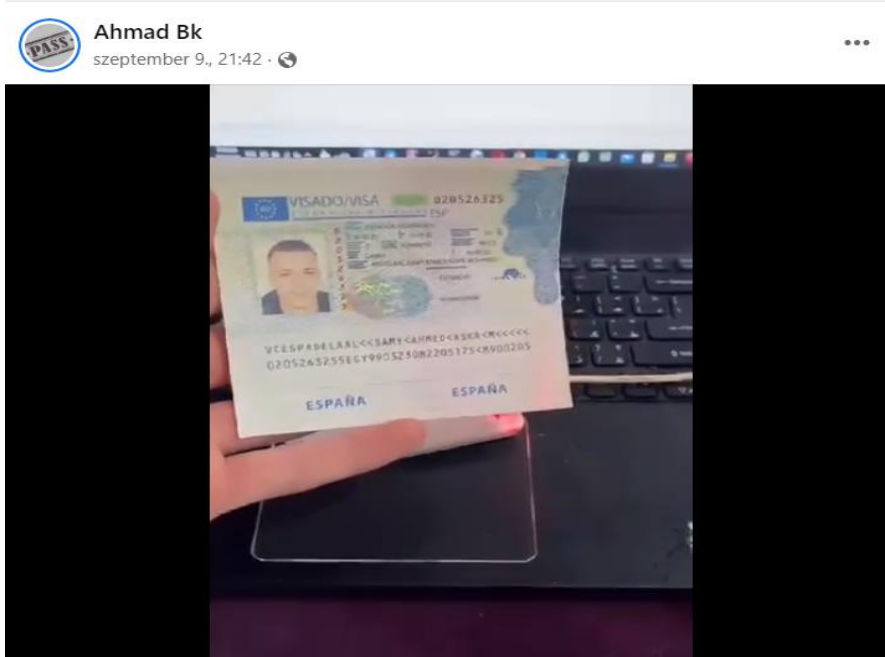
Urgo Gogo leírja, hogy: „Gyerünk, segítek elérni az álmod, [vagyis] az utazást Európába Görögországból [indulva]. Vedd fel a kapcsolatot velem WhatsApp-on a következő számon: [...]. Csak komolyaknak!” Forrás: FACEBOOK 2023c.

Gyakran viszont a bevándorlók keresik a kapcsolatot az embercsempészekkel. Erre példa Nedal Solyman friss bejegyzése, aki azt írta: „Üdvözlétem! Líbanonban vagyok és Németországba akarok eljutni”. Erre szinte azon nyomban több válasz is érkezett. Jahja Zakarijjá leírja válaszként, hogy: „[Szerezze] munkaszerződést Romániában és azután [már] könnyű Németországba [jutni]”. Abd al-Hádi és Ahmad Bk viszont megkéri a kérdezőt, hogy írjon privát üzenetet, mivel van elérhető útvonal. Jászira al-Haszan pedig egy konkrét útvonalat ajánl a kérdezőnek, még hozzá a ritkán hallott török-olasz-német utat.

Forrás: FACEBOOK 2023c.

Az is megesik, hogy nem egy konkrét csoportban hirdetnek az embercsempészek, hanem a saját maguk által létrehozott „privát” oldalukon. Ahmad Bk útleveleket kínál a saját Facebook-profilján és reklámjait videókkal színesíti. Az egyik ilyen felvételen egy eredeti bolgár útlevelet mutat be, amelyet egy útlevel-ellenőrző készülékbe helyez. Emellett a következőhöz hasonló bejegyzéseket tesz közzé: „Rendelkezésre állnak az Ön fényképéhez hasonló vagy azokkal ellátott eredeti európai útlevelek, személyi igazolványok, lakcímkártyák [...]”

Ahmad Bk ezen bejegyzésében egy spanyol útlevelet mutat be. Forrás: FACEBOOK 2023d.

Továbbá más embercsempészeket is reklámoz, feltehetően egy bűnözői csoportról van szó:

A hirdetés szövege: „Abu Ja'arubbal! Több mint 12 évnyi tapasztalat. Veliünk biztosan eléred a célod. Mindenféle európai irat és igazolvány! Forrás: FACEBOOK 2023e.

AZ EGYIK FŐ BANDAVEZÉR, MOHAMMED EL-TETUÁNI

Mohammed el-Tetuáni az egyik legnagyobb bandavezérnek számít a nyugat-balkáni migrációs útvonalon, amit már abból is lehet látni, hogy a legnépszerűbb videómegosztó portálon hemzsegek az olyan arab nyelvű felvételek, amelyekben egykori kliensei fejezik ki „mérhetetlen” hálájukat, amiért Tetuáni „segített” nekik az Ausztriába vagy Németországba való eljutásban. Ezekkel a videókkal kapcsolatban elmondható, hogy a révbe ért bevándorlók sokszor nem önszántukból, hanem az embercsempészek utasítására töltik fel ezeket a tartalmakat.

Tetuáni emellett a közösségi médiában is képviselteti magát, tevékenységéről számos képet, illetve videót töltött fel a különböző platformokra, továbbá két közel-keleti előadó bevonásával nem hivatalos „himnuszt” is készített, amely a mai napig elérhető az egyik legnépszerűbb videómegosztó portálon.⁵⁰ Facebook-oldalának átvizsgálását követően megállapítható, hogy egyrészt jelentős részben „köszönő videókat” tartalmaz, ami azt jelenti, hogy a már révbe ért bevándorlók köszönik meg Tetuáni segítségét. Erre példa egy egy hónappal ezelőtt feltöltött videó, amelyben egy marokkói fiatalember már Németországból hálálkodik Tetuáninak és egy másik embercsempésznek.⁵¹

Ezen túlmenően fellelhető egy olyan internetre feltöltött videó⁵² is, ahol egy marokkói fiatalember mutatja meg, hogy pontosan hol található a Tetuáninak nevezett embercsempész „városa”. Tetuáni a horgosi határátkelő közelében építette ki birodalmát, ahol nemritkán több százan tartózkodnak. Egy a médiának nyilatkozó volt táborlakó szerint néhány napi lakhatásért és a csempészek szolgáltatásaiért 3 000 eurót kellett fizetnie.⁵³ Érdekeség, hogy az embercsempészek nemcsak a szolgálataikért cserébe kérnek pénzt klienseiktől, hanem akkor is, ha azok nélkülük vágnak neki a magyar biztonsági határzárnak. Ugyanis a Migrációkutató Intézet tavalyi szerbiai terepkutatásai alkalmával is megerősítést nyert az a korábbi hír, hogy fizetnie kell az összes irreguláris bevándorlónak a Magyarországra való átjutás érdekében, még azoknak is, akik nem veszik igénybe az embercsempészek segítségét. Általában 300 euró körüli összeget kérnek el azoktól, akik magukban vágnak neki a magyar „kerítésnek”, és ha nem fizetnek, akkor súlyos retorziókra számíthatnak a Tetuánihoz hasonló bűnözőktől.

KONKLÚZIÓ

A nyugat-balkáni migrációs útvonalon érintett országok hatóságaira jelentős nyomás nehezedik az embercsempészek részéről, akik szervezeten és gyakran szövevényes hálózatokon keresztül működve próbálják meg átjuttatni a bevándorlókat az Európai Unió területére. Láthattuk, hogy tevékenységük nemcsak a nyílt terepen, hanem a közösségi

⁵⁰ YOUTUBE 2021.

⁵¹ FACEBOOK 2023f.

⁵² YOUTUBE 2022a.

⁵³ SZABAD MAGYAR SZÓ 2023c.

média különböző felületein, például a Facebookon is zajlik, ugyanis az embercsempész csoportok aktívan szervezkednek és kommunikálnak az interneten, és ezáltal új kihívások elé állítják az illetékes hatóságokat.

Az embercsempész bűnözői hálózatok transznacionális volta azt is jelenti, hogy általában több országban működnek egyidejűleg. Ennek eredményeként a hatóságok számára rendkívül nehéz lehet ezeket a csoportokat felszámolni és a felelősöket bíróság elé állítani. Ezen túlmenően az elemzés nem győzi hangsúlyozni a nemzetközi együttműködés jelentőségét az embercsempészettel szembeni küzdelemben. Mivel ezek a bűnözői tevékenységek átnyúlnak az országhatárokon, a biztonsági kooperáció és az információcsere elengedhetetlen a hatóságok sikeres fellépéséhez. Ezen összefogás lehetővé teszi a közös műveletek koordinálását az embercsempészettel szembeni harcban.

IRODALOMJEGYZÉK

AL-SZABKI, Mahmúd (2022): الفخ البيلاوسي.. المهاجرون العرب في لعبة الحدود الأوروبية [A belorusz csapat: rab bevándorlók az európai határjátékban]. Al Jazeera, 2022. április 22. Forrás: <https://tinyurl.com/3ttndny4b> (Megtekintve: 2023.09.20.)

BEZLOV, Tihomir- RUSEV, Atanas- KOČANI, Dardan (2023): *Borderline: Impact of the war on migrant smuggling in South Eastern Europe*. Global Initiative. Forrás: <https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2023/09/Tihomir-Bezlov-et-al-Borderline-Impact-of-Ukraine-war-on-migrant-smuggling-SEE-Europe-GI-TOC-Sept-2023.pdf> (Megtekintve: 2023.10.02.)

DEVČIĆ, Jakov (2023): *Montenegro: Political and Social Impact One Year After the Start of Russia's War of Aggression against Ukraine*. Konrad Adenauer Stiftung. Forrás: <https://www.kas.de/en/country-reports/detail/-/content/montenegro-politische-und-gesellschaftliche-auswirkungen-ein-jahr-nach-beginn-des-russischen-angriff> (Megtekintve: 2023.10.01.)

DIE PRESSE (2023): *Nehammer verteidigt Migrationsgipfel mit Orbán und Vucic*. Die Presse. Forrás: <https://www.diepresse.com/13440917/nehammer-verteidigt-migrationsgipfel-mit-orban-und-vucic> (Megtekintve: 2023.09.27.)

ĐORĐEVIĆ, Saša (2023): *Increasing migratory pressures in Serbia have led to conflict between people smuggling groups and crackdowns on migration*. Global Initiative. Forrás: <https://riskbulletins.globalinitiative.net/see-obs-016/01-increasing-migratory-pressures-in-serbia-have-led-to-conflict.html> (Megtekintve: 2023.10.01.)

DRAGOJLO, Sasa (2023a): *Albanian-Supplied AKs Fuel Violence on Refugee Route through Serbia*. Balkan Insight. 2023.09.04. Forrás: <https://balkaninsight.com/2023/09/04/albanian-supplied-aks-fuel-violence-on-refugee-route-through-serbia/> (Megtekintve: 2023.10.03.)

DRAGOJLO, Sasa (2023b): *Serbian Police Stage Crackdown on Armed Smugglers at Hungary Border*. Balkan Insight. 2023.08.01. Forrás: <https://balkaninsight.com/2023/08/01/serbian-police-stage-crackdown-on-armed-smugglers-at-hungary-border/> (Megtekintve: 2023.09.25.)

EUROPEAN COMMISSION (2022): *Fifth report under the visa suspension mechanism*. Forrás: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0715R\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0715R(01)&from=EN) (Megtekintve: 2023.09.27.)

FACEBOOK (2023a): „Szerbia zombori tábor” csoport. 2023. június 4. Forrás: <https://www.facebook.com/100083118799766/videos/123515600727191?idorvanity=591533829042237> (Megtekintve: 2023.09.20.)

FACEBOOK (2023b): „Migráció Európába” csoport. 2023. július 17. Forrás: <https://www.facebook.com/100062599386186/videos/248177341399805/> (Megtekintve: 2023.09.20.)

- FACEBOOK (2023c): „Arab menekültek Európában” csoport. 2023. szeptember 17. Forrás: <https://www.facebook.com/groups/3999026546988673/> (Megtekintve: 2023.09.20.)
- FACEBOOK (2023d): „Ahmad Bk” profilja. 2023. szeptember 9. Forrás: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100091627487166> (Megtekintve: 2023.09.20.)
- FACEBOOK (2023e): „Ahmad Bk” profilja. 2023. augusztus 4. Forrás: <https://www.facebook.com/photo?fbid=194196626977919&set=a.111447465252836> (Megtekintve: 2023.09.20.)
- FACEBOOK (2023f): „Mohammed el-Tetuáni” Facebook-oldala. 2023. július 30. Forrás: <https://www.facebook.com/reel/1255875691750390> (Megtekintve: 2023.09.21.)
- GOČANIN, Sonja – KRSTIĆ, Jovana (2023): *Uticaј rata u Ukrajini na Srbiju u brojkaма*. Radio Slobodna Evropa, 2023.01.02. Forrás: <https://www.slobodnaevropa.org/a/uticaj-rat-ukrajina-srbija-ekonomija-rente-inflacija-ruske-firme/32200432.html> (Megtekintve: 2023.01.02.)
- HUNGARY TODAY (2023a): *Migration Policy Must be Reviewed by Serbia*. Hungary Today, 2023.09.20. Forrás: <https://hungarytoday.hu/migration-policy-must-be-reviewed-by-serbia/> (Megtekintve: 2023.09.20.)
- HUNGARY TODAY (2023b): *Important Police Mission in Serbia for the Safety of Europe*. Hungary Today, 2023.08.23. Forrás: <https://hungarytoday.hu/important-police-mission-in-serbia-for-the-safety-of-europe/> (Megtekintve: 2023.09.27.)
- KARAÇAY, Ayşem Biriz (2017): *Shifting Human Smuggling Routes Along Turkey’s Border. Turkish Policy Quarterly*, Vol. 15. No. 4. Forrás: http://turkishpolicy.com/files/articlepdf/shifting-human-smuggling-networks-along-turkeys-borders_en_1855.pdf (Megtekintve: 2023.09.19.)
- KMECZKÓ, Sára (2023): *Az Európai Unió migrációs politikájának további externalizációja – az észak-afrikai országok megerősített kapuőr szerepe*. *Horizont* 2023/11. Migrációkutató Intézet. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2023/08/20230815_HORIZONT_2023_11_kmeczko_sara_az_europa_i_unio_migracios_politikajanak_tovabbi_externalizacioja_az_eszak_afrikai_oroszagok_megerositett_kapuor_szerepe.pdf (Megtekintve: 2023.10.04.)
- MAGYAR SZÓ (2021): *Összeszedték a migránsok szemetét*. Magyar Szó, 2021.03.25. Forrás: <https://www.magyarszo.rs/vajdasag/a.66721/Osszeszedtek-a-migransok-szemetet> (Megtekintve: 2023.10.04.)
- MAGYAR SZÓ (2023): *Reggel is ropogtak a fegyverek Szabadkán*. Magyar Szó, 2023.09.23. Forrás: https://www.magyarszo.rs/hu/5349/vajdasag_szabadka/293379/Reggel-is-ropogtak-a-fegyverek-Szabadk%C3%A1n-Migr%C3%A1nsok-Szabadka.htm (Megtekintve: 2023.10.01.)

- MTI (2023): *Vádat emeltek a rendőrökre az M5-ösön rálövő embercsempészek ellen.* Hirado.hu, 2023. augusztus 9. Forrás: <https://hirado.hu/belfold/cikk/2023/08/09/vadat-emeltek-a-rendorokre-az-m5-oson-ralovo-embercsempeszek-ellen> (Megtekintve: 2023.09.19.)
- NABD (2023): *سمسار تهريب بشر [Embercsempész bróker].* Nabd, 2023. május 3. Forrás: <https://tinyurl.com/mt4tcp73> (Megtekintve: 2023.09.20.)
- NAPI ÚJSÁG (2023): *Szabadkán élő albánok adnak fegyvereket a migránsoknak.* Napi Újság, 2023.07.17. Forrás: <https://www.napiujsg.hu/2023/07/szabadkan-elo-albanok-adnak-fegyvereket.html> (Megtekintve: 2023.10.04.)
- NAV.GOV.HU (2023): *Fegyverarzenállal érkezett Röszkére.* nav.gov.hu. Forrás: https://nav.gov.hu/sajtoszoba/hirek/Fegyverarzenallal_erkezett_Roszkere (Megtekintve: 2023.10.01.)
- PANNON RTV (2022): *Leszámolás történt Horgoson.* Pannon RTV, 2022.11.25. Forrás: <https://pannonrtv.com/rovatok/kekfeny/leszamolas-tortenhetett-horgoson> (Megtekintve: 2023.10.04.)
- PANNON RTV (2023a): *Migránsokat vettek őrizetbe, lőfegyvereket koboztak el tőlük.* Pannon RTV, 2023.09.02. Forrás: <https://pannonrtv.com/rovatok/tarsadalom/migransokat-vettek-orizetbe-lofegyvereket-koboztak-el-toluk> (Megtekintve: 2023.09.26.)
- PANNON RTV (2023b): *Pásztor: Egyetlen megoldás, hogy aki nem kap menedékjogot, az nem hagyhatja el a központot.* Pannon RTV, 2023.09.18. Forrás: <https://pannonrtv.com/rovatok/politika/pasztor-egyetlen-megoldas-hogy-aki-nem-kap-menedekjogot-az-nem-hagyhatja-el> (Megtekintve: 2023.10.04.)
- PANNON RTV (2023c): *Szabadkaiak a migránshelyzetről: „Rendőrt alig látni, mintha nem is lennének”.* Pannon RTV, 2023.09.10. Forrás: <https://pannonrtv.com/rovatok/tarsadalom/szabadkaiak-migranshelyzetrol-rendort-alig-latni-mintha-nem-lennenek> (Megtekintve: 2023.10.04.)
- PANNON RTV (2023d): *Folyamatosan nő az Észak-Bácskára nehezede migrációs nyomás.* Pannon RTV, 2023.09.18. Forrás: <https://pannonrtv.com/rovatok/tarsadalom/folyamatosan-no-az-eszak-bacs-kara-nehezede-migracios-nyomas> (Megtekintve: 2023.10.04.)
- PANNON RTV (2023e): *Egy halottja és három sérültje van az éjszakai migránsösszetűzésnek.* Pannon RTV, 2023.09.12. Forrás: <https://pannonrtv.com/rovatok/kekfeny/egy-halottja-es-harom-serultje-van-az-ejszakai-migransosszetuzesnek> (Megtekintve: 2023.10.04.)
- PÉNZVÁLTÓ, Nikolett (2022): *Ostromlóból kapuőr? Betekintés Magyarország és Törökország kapcsolatába.* *Horizont* 2022/15. Migrációkutató Intézet Forrás: https://www.migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2022/06/20220610_HORIZONT_2022_15_penzvalto_nikolett_ostromlobol_kapuor_betekintes_magyarorszag_es_torokorszag_kapcsolataba.pdf (Megtekintve: 2023.10.04.)

POLITIKA (2022): *Razbijeno 20 kriminalnih grupa krijumčara migranata*. Politika, 2022.11.18. Forrás: <https://www.politika.rs/sr/clanak/525619/Razbijeno-20-kriminalnih-grupa-krijumcara-migranata> (Megtekintve: 2023.09.29.)

POLITIKA (2023): *U prošloj godini u Srbiji razbijeno 28 kriminalnih grupa, zaplenjena 7,1 tona narkotika*. Politika, 2023.01.16.

RADIO FREE EUROPE (2018): *Serbia Ends Visa-Free Travel For Iranians, Citing 'Abuses' By Some*. Radio Free Europe, 2018.10.12. Forrás: <https://www.rferl.org/a/serbia-abolishes-visa-free-travel-iranians-citing-abuses-by-some-migrants-to-eu-/29539329.html> (Megtekintve: 2023.09.30.)

REUTERS (2023): *Serbian police step up migration patrols on border with Hungary*. Reuters, 2023.09.23. Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/serbian-police-step-up-migration-patrols-border-with-hungary-2023-09-13/> (Megtekintve: 2023.09.25.)

RYBARCZYK, Katarzyna (2022): *Migrants meet smugglers in Serbia: Is the Balkan route really closed?* Intellinews, 2022. január 12. Forrás: <https://intellinews.com/migrants-meet-smugglers-in-serbia-is-the-balkan-route-really-closed-231642/> (Megtekintve: 2023.09.18.)

SCHENGEN VISA INFO (2018): *EU forces Serbia to return visa regime for Iranian passport holders*. Schengen Visa Info, 2018.10.11. Forrás: <https://www.schengenvisainfo.com/news/eu-forces-serbia-to-return-visa-regime-for-iranian-passport-holders/> (Megtekintve: 2023.10.11.)

SRBIJA.GOV.RS. (2023): *U Srbiji prošle godine zbrinuto više od 124.000 migranata*. Government of Serbia. Forrás: <https://www.srbija.gov.rs/vest/680832/u-srbiji-prosle-godine-zbrinuto-vise-od-124000-migranata.php> (Megtekintve: 2023.09.23.)

SZABAD MAGYAR SZÓ (2023a): *Lövöldözés a szabadkai Lidlnél*. Szabad Magyar Szó, 2023.09.08. Forrás: <https://szmsz.press/2023/09/08/lovoldozes-a-szabadkai-lidlnel/> (Megtekintve: 2023.09.21.)

SZABAD MAGYAR SZÓ (2023b): *Kézigránát robbant egy hajdújárasi bázis előtt, a rendőrök lezárták az utcát*. Szabad Magyar Szó, 2023.08.12. Forrás: <https://szmsz.press/2023/08/12/kezigranat-robbant-egy-hajdujarasi-haz-elott-a-rendorok-lezartak-az-utcat/> (Megtekintve: 2023.10.04.)

SZABAD MAGYAR SZÓ (2023c): *Mohamed, Horgos királya*. Szabad Magyar Szó, 2023. február 21. Forrás: <https://szmsz.press/2023/02/21/mohamed-horgos-kiralya/> (Megtekintve: 2023.09.17.)

SZEMÁN, László János (2023): *Pofátlanul reklámozza magát az embercsempész-maffia a TikTokon + videó*. Magyar Nemzet, 2023. szeptember 5. Forrás: <https://magyarnemzet.hu/belfold/2023/09/pofatlanul-reklamozza-magat-az-embercsempesz-maffia-a-tikokon-video> (Megtekintve: 2023.09.20.)

TODOROVIĆ, Toma (2023): *Celo preduzće za autobuski prevoz angažovano u krijumčarenju migranata*. Politika, 2023.02.23. Forrás: <https://www.politika.rs/sr/clanak/539269/Celo>

[preduzece-za-autobuski-prevoz-angazovano-u-krijumcarenju-migranata](#) (Megtekintve: 2023.09.28.)

TÓTH, Klaudia (2022): *Budapesttől Belgrádig – Egyetértési Megállapodás az illegális bevándorlás megfékezéséért.* Migrációkutató Intézet. Forrás: https://migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2022/11/20221117_MKI_GYORSELEMZES_2022_19_toth_klaudi_budapesttol_belgradig_egyetertesi_megallapodas_az_illegalis_bevandorlas_megfekezeseer_t.pdf (Megtekintve: 2023.09.29.)

VASS, Imre (2023): *Hús- gépkarabélyt találtak a pénzügyőrök Rószkén.* szeged.hu. Forrás: <https://szeged.hu/cikk/husz-gepkarabelyt-talaltak-a-penzugyorok-roszken> . (Megtekintve: 2023.09.27.)

YOUTUBE (2021): Lady MIRO ft @dadlee - Hare9 حارق. Forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=ZdhUs8QWWGw> (Megtekintve: 2023.09.18.)

YOUTUBE (2022a): مدينة تطواني في صربيا ؟ [Tetuáni városa Szerbiában?] Forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=HIXtfxIZZ9o> (Megtekintve: 2023.09.18.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Györgyi Dominika Zita

Lektorálta: Dr. habil. Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Tárik Mészár – Párducz Árpád – Dobó Géza, 2023

© Migrációkutató Intézet, 2023

ISSN 2677-1780